

[Hartling.]

forslag kunne gymnasieskolen have beholdt en klasse mere, nemlig 2. mellem-trinnet, altså det halve hjerteblad, men det interesserede man sig ikke for, og vi har ikke fundet politisk støtte dertil.

Imidlertid er der også lyspunkter for gymnasiet ved den her foreslåede ordning. Der skulle jo blive mulighed for både plads og lærere til, at der kunne blive en ekstra række realklasser i gymnasieskolerne. Har de f. eks. nu 2 rækker 1.-4. mellem, skulle de kunne få 4 rækker 1.-2. realklasse. Det vil endda betyde, at medens 30-40 pct. af studenterne nu går 7 år i gymnasieskolen og 60-70 pct. kun tre år, kunne i fremtiden måske en større procent gå i 5 år og en mindre i 3 år. Det ville jo også nærme de faktiske forhold til det 5-årige gymnasium, som man nu taler så meget om. Og blev der nogle flere klasser, kom vi måske også lidt væk fra den komedie, der i øjeblikket foregår ved optagelsen i 1. mellem i visse gymnasier, som kræver mellemskoleprøven bestået med rent ug for at optage en elev.

Det fjerde punkt, vi havde i sigte, var, at vi ønskede de økonomiske konsekvenser belyst. Med dette for øje afkrævede vi undervisningsministeren en erklæring om, hvad gennemførelsen af loven ville koste. Efter ministeriets beregninger har undervisningsministeren i betænkningen erklæret, at gennemførelsen af 1937-loven vil koste 17,4 mill. kr., og gennemførelsen af de to foreliggende lovforslag vil derudover beløbe sig til 5,8 mill. kr. Af de nævnte 17,4 mill. kr. falder de 11,3 mill. kr. på staten og de 6,1 mill. kr. på kommunerne, hvad angår 1937-loven, og disse beløb vil først falde med fuld vægt, når om nogle år de skoler, som 1937-loven forudsætter, er bygget. Og af de 5,8 mill. kr., som den ny lov vil koste, falder de 4 mill. kr. på staten og ca. 1,8 mill. kr. på kommunerne, også i løbet af en årrække.

Det er efter ministerens beregning, hvad loven vil koste, d. v. s. hvad den pålægger kommunerne. Jeg kan da som skolemand

ikke lade være at håbe og antage, at den vil koste langt mere, at altså kommunerne vil anvende gode og rundelige beløb på skolen, men loven som sådan kræver altså ikke større beløb af kommunerne. Vi har ønsket denne erklæring fra ministeren, fordi vi måtte være betænkelige ved at lægge øgede byrder på kommunerne. Vi ser ikke alt for lyst på de kommende måneder og år, hvad angår økonomien; derfor var det os om at gøre at få en klar erklæring fra den ansvarlige minister med hensyn til, hvilke beløb der pålægges kommunerne.

Af de bestemmelser, der har økonomisk betydning, kan der være grund til at nævne den, der muliggør, at man centraliserer enten klasser eller enkelte fag. Hvis man vil indrette sig praktisk, vil denne bestemmelse kunne spare den enkelte kommune og derfor også samfundet for en del udgifter, samtidig med at man når lige så gode resultater. Måske skal man også nævne ændringsforslag nr. 30 til § 47, der giver en forbedret og nok så enkel ordning af de tilskud, staten yder til skolebyggeri.

Vil man have en god skole, må den også koste penge. Man må derfor håbe, at kommunerne vil ofre det, som er nødvendigt, ihukommende den østrigske kejser, der sagde, at alt, hvad et folk giver ud til sine skoler, det sparer det atter på sine fængsler, fattighuse og andre anstalter.

Det betød også meget for os i venstre, at lærerne måtte stille sig positivt til en ny skolelov. De skal jo føre den ud i livet, og det har hele tiden været os om at gøre, at man skulle tage med i overvejelserne, hvordan lærerne så på den. På et vist tidspunkt i fjor ville Danmarks Lærerforening ikke forhandle med det danske folketing, men på bl. a. venstres initiativ kom en samtale med lærerne i stand. Også i denne samling gjorde vi det klart for ministeren, at det var os magtpåliggende at komme til en god forståelse med lærerne. Da vi derfor fik forelagt de ændringsforslag, som Danmarks Lærerforening kunne tilslutte sig, måtte det for os veje tungt, at